

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2024 m. liepos 12 d.
(OR. en)

12259/24

Tarpinstitucinė byla:
2024/0163(NLE)

FISC 164
ECOFIN 881

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2024 m. liepos 12 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2024) 294 final
Dalykas:	Pasiūlymas TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS kuriuo dėl leidimo Vokietijai toliau taikyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 193 straipsnio, pratęsimo iš dalies keičiamas įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/1778

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2024) 294 final.

Priedama: COM(2024) 294 final

Briuselis, 2024 07 12
COM(2024) 294 final

2024/0163 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

**kuriuo dėl leidimo Vokietijai toliau taikyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo
Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 193 straipsnio,
pratęsimo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/1778**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

Pagal 2006 m. lapkričio 28 d. Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos ¹(toliau – PVM direktyva) 395 straipsnio 1 dalį, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali vieningai leisti bet kuriai valstybei narei imtis specialių priemonių, nukrypstant nuo šios direktyvos nuostatų, kad būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra arba užkirstas kelias tam tikrų formų mokesčių vengimui ar slėpimui.

Raštu (jį Komisija užregistravo 2024 m. vasario 19 d.) Vokietija paprašė leisti toliau taikyti specialią priemonę dėl asmens, kuriam tenka prievolė sumokėti PVM, kai perleidžiami apyvartiniai taršos leidimai, kuriais prekiaujama nacionalinėje sistemoje pagal 2019 m. gruodžio 12 d. Prekybos apyvartiniais kuro taršos leidimais įstatymą (BEHG), pratęsiant 2021 m. spalio 5 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2021/1778² suteiktos specialios priemonės, kuria nukrypstama nuo PVM direktyvos 193 straipsnio, taikymą. Vadovaudamasi PVM direktyvos 395 straipsnio 2 dalimi, 2024 m. kovo 27 d. raštu Komisija apie Vokietijos prašymą pranešė kitoms valstybėms narėms. 2024 m. balandžio 2 d. raštu Komisija pranešė Vokietijai turinti visą informaciją, kuri, Komisijos nuomone, yra būtina prašymui įvertinti.

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

PVM direktyvos 193 straipsnyje nustatyta bendra taisyklė: PVM moka prekes tiekiantis arba paslaugas teikiantis apmokestinamasis asmuo.

Pagal PVM direktyvos 395 straipsnį, valstybės narės, siekdamos supaprastinti PVM surinkimo procedūrą arba užkirsti kelią tam tikrų formų mokesčių slėpimui ar vengimui, gali taikyti priemones, kuriomis nukrypstama nuo PVM direktyvos nuostatų, jeigu tas priemonės patvirtino Taryba.

2021 m. Vokietija paprašė leisti nukrypti nuo PVM direktyvos 193 straipsnio, siekdama nustatyti, kad prievolė mokėti PVM tenka apmokestinamiesiems asmenims, gaunantiems pagal 2019 m. gruodžio 12 d. Prekybos apyvartiniais kuro taršos leidimais įstatymą (BEHG) perleidžiamus apyvartinius taršos leidimus (atvirkštinio apmokestinimo mechanizmas). Prašymas patvirtintas 2021 m. spalio 5 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2021/1778, kuris baigs galioti 2024 m. gruodžio 31 d.

2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje³, reglamentuoja ES šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, arba ES ATLPS). Direktyva valstybėms narėms leidžia lygiagrečiai išlaikyti savo nacionalines prekybos sistemas.

Pagal BEHG Vokietija sukūrė nacionalinės apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos teisinį pagrindą, kad galėtų nustatyti iškastinio kuro išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kurioms netaikoma ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, kainas. Šis

¹ OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

² 2021 m. spalio 5 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/1778, kuriuo Vokietijos Federacinei Respublikai leidžiama taikyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 193 straipsnio (OL L 360, 2021 10 11, p. 117–119).

³ OL L 275, 2003 10 25, p. 32–46.

įstatymas padės pasiekti nacionalinius klimato srities tikslus, įskaitant ilgalaikį tikslą iki 2050 m. pasiekti ŠESD poveikio neutralumą ir Europos klimato teisės akte numatytus mažinimo tikslus, taip pat didinti energijos vartojimo efektyvumą.

Prekybos apyvartiniais taršos leidimais patirtis rodo, kad šis sektorius yra labai prastai apsaugotas nuo sukčiavimo apyvartos mokesčiais. Dėl šios priežasties PVM direktyvos 199a straipsnio 1 dalyje numatyta galimybė valstybėms narėms tam tikrų leidimų ir sertifikatų perleidimui taikyti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą. Vokietija naudoja PVM direktyvos 199a straipsnio 1 dalies a ir f punktuose numatytomis galimybėmis ir atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą taiko prekybai šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartiniais taršos leidimais pagal ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą ir prekybai dujų ir elektros energijos sertifikatais. Tai padėjo sumažinti mokesčių nuostolius, susijusius su tokių leidimų ir sertifikatų perleidimu.

Galima daryti prielaidą, kad, panašiai kaip rodo prekybos apyvartiniais taršos leidimais pagal ES ATLPS patirtis, prekyba kuro apyvartiniais taršos leidimais pagal BEHG taip pat gali būti naudojama nesąžiningais tikslais, todėl šioje srityje galima tikėtis apyvartos mokesčio nuostolių. Vienas prekybos apyvartiniais taršos leidimais ypatumų – leidimais galima keistis greitai, ne vieną kartą ir lengvai, nepatiriant išlaidų, kurios patiriamos, pavyzdžiui, gabenant prekes. Atitinkamos tiekimo grandinės yra neskaidrios, nes dažnai ir greitai keičiasi jų savininkai, todėl institucijoms labai sunku juos aptikti, taip pat užtikrinti, kad būtų surinkta reikiama mokesčių suma.

Taip pat tikėtina, kad tiekimo grandinėje gali būti dingusių prekiautojų, kurie, juos nustačius, jau būna dingę arba nebeturi jokio turto, todėl institucijos negali išieškoti nuslėptų mokesčių. Pagal tokį scenarijų leidimų pirkėjas tiekimo grandinėje deklaruoja tiekėjo sąskaitoje faktūroje nurodytą apyvartos mokestį kaip atskaitomą pirkimo mokestį pagal PVM direktyvos 167 ir 168 straipsnius, tačiau tiekėjas nesumoka sąskaitoje faktūroje nurodyto apyvartos mokesčio mokesčių administratoriui. Kadangi atskaityto pirkimo mokesčio neatitinka jokios apyvartos mokesčio pajamos, iš pirkimo mokesčio Vokietijos mokesčių administratorius negauna pajamų.

Pagal PVM direktyvos 199a straipsnio 1 dalies a ir b punktus atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą prekybai šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetamu kiekiu galima taikyti tik apyvartiniais taršos leidimais, kuriais prekiaujama pagal ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą. Todėl PVM direktyvos 199a straipsnio 1 dalies a ir b punktai nėra teisinis pagrindas taikyti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą prekybai apyvartiniais taršos leidimais pagal tokias nacionalines prekybos sistemas kaip BEHG.

Kaip numatyta Tarybos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2021/1778 2 straipsnyje, Vokietija kartu su prašymu pratęsti priemonės galiojimą pateikė priemonės poveikio ataskaitą. Pasak Vokietijos valdžios institucijų, speciali priemonė padėjo užkirsti kelią mokesčių slėpimui ir vengimui prekybos apyvartiniais taršos leidimais sektoriuje, ir jos pateikė pagrįstų priežasčių tokią procedūrą tęsti.

Atsižvelgiant į tai, kad prekybos apyvartiniais taršos leidimais sektorius prastai apsaugotas nuo sukčiavimo, ir į tai, kad apyvartinių taršos leidimų perdavimui pagal BEHG negalima taikyti PVM direktyvos 199a straipsnio 1 dalies a ir b punktų, tikslinga leisti Vokietijai atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą toliau taikyti minėtam perdavimui iki 2026 m. gruodžio 31 d.

Jeigu Vokietija norėtų, kad specialią priemonę būtų leista toliau taikyti po 2026 m., ji ne vėliau kaip 2026 m. kovo 31 d. kartu su prašymu Komisijai pratęsti priemonės taikymo laikotarpį turėtų pateikti specialios priemonės taikymo ataskaitą. Šioje ataskaitoje turi būti priemonės poveikio kovai su sukčiavimu PVM įvertinimas ir prekyautojų bei sandorių, kuriems ši priemonė turėjo įtakos, skaičius.

Pagal PVM direktyvos 199a straipsnio 1 dalies a ir b punktus, galimybė taikyti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis susijusiose prekyboje baigsis 2026 m. gruodžio 31 d. Komisija įvertins, ar prekyba apyvartiniais taršos leidimais pagal nacionalines prekybos sistemas, tokias kaip BEHG, taip pat turėtų būti priskirta tiekimui, kuriam taikomas atvirkštinio apmokestinimo mechanizmas, jei šiuo klausimu bus pateiktas naujas pasiūlymas.

Dėl šios priežasties šios nukrypti leidžiančios nuostatos galiojimo pratęsimo laikotarpis yra ne ilgesnis kaip dveji metai ir jo pabaiga sutampa su 2026 m. gruodžio 31 d. data.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Pagal PVM direktyvos 199a straipsnio 1 dalies a ir b punktus, valstybėms narėms leidžiama taikyti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų, apibrėžtų Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnyje, perleidimui ir kitų vienetų, kuriuos veiklos vykdytojai gali naudoti siekdami laikytis tos pačios direktyvos, perleidimui.

Specialios priemonės, kuri leidžia taikyti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą apyvartinių taršos leidimų, susijusių su išmetamaisiais teršalais, kurie nepatenka į ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, reglamentuojamą Direktyva 2003/87/EB, perdavimui, taikymo pratęsimas atitinka tikslus, kurių siekiama minėtomis PVM direktyvos nuostatomis.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

PVM direktyvos 395 straipsnis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Atsižvelgiant į PVM direktyvos nuostatą, kuria grindžiamas pasiūlymas, subsidiarumo principas netaikomas.

- **Proporcingumo principas**

Šis sprendimas yra susijęs su valstybei narei jos pačios prašymu suteiktu leidimu ir nėra įpareigojimas.

Atsižvelgiant į ribotą nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sritį, speciali priemonė yra proporcinga siekiamam tikslui – supaprastinti mokesčių rinkimą ir kovoti su mokesčių slėpimu. Ji neviršija to, kas būtina šiems tikslams pasiekti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Siūloma priemonė – Tarybos įgyvendinimo sprendimas.

Pagal PVM direktyvos 395 straipsnį, nukrypti nuo bendrų PVM taisyklių galima tik tada, kai tai vieningai leidžia Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu. Tarybos įgyvendinimo sprendimas yra tinkamiausia priemonė, nes jis gali būti skirtas atskirai valstybei narei.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis nebuvo. Šis pasiūlymas yra pagrįstas Vokietijos pateiktu prašymu ir yra skirtas tik šiai konkrečiai valstybei narei.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Nepriklausomo tyrimo neprireikė.

- **Poveikio vertinimas**

Pasiūlymu dėl Tarybos įgyvendinimo sprendimo siekiama užkirsti kelią tam tikrų formų mokesčių slėpimui prekybos apyvartiniais taršos leidimais sektoriuje, kuris yra itin prastai apsaugotas nuo sukčiavimo PVM. Atvirkštinio apmokestinimo mechanizmas turėtų padėti Vokietijai šiame sektoriuje sumažinti sukčiavimą PVM. Todėl speciali priemonė galimai turės teigiamą poveikį.

Vokietija pranešė, kad prekyboje apyvartiniais taršos leidimais, išduotais remiantis Apyvartinių kuro taršos leidimų prekybos įstatymu, taikant specialią priemonę atitinkamu laikotarpiu nebuvo nustatyta jokių PVM slėpimo atvejų.

Dėl specialios priemonės siauros taikymo srities ir riboto taikymo laikotarpio jos poveikis bet kuriuo atveju bus ribotas.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturės neigiamo poveikio ES biudžetui.

5. KITI ELEMENTAI

Pasiūlyme numatytos laikino galiojimo sąlygos terminas – 2026 m. gruodžio 31 d.

Ne vėliau kaip 2026 m. kovo 31 d. Komisijai turėtų būti pateikta ataskaita, kurioje ši priemonė būtų peržiūrėta, ir prašymas leisti toliau taikyti šią priemonę.

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo dėl leidimo Vokietijai toliau taikyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 193 straipsnio, pratęsimo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/1778

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvą 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos¹, ypač į jos 395 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) pagal Direktyvos 2006/112/EB 193 straipsnį, pridėtinės vertės mokestį (PVM) mokesčių administratoriui paprastai privalo sumokėti prekes tiekiantis ar paslaugas teikiantis apmokestinamasis asmuo;
- (2) pagal Tarybos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2021/1778², Vokietijai leista iki 2024 m. gruodžio 31 d. taikyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB 193 straipsnio (toliau – speciali priemonė) ir nustatoma, kad prievolė mokėti PVM tenka apmokestinamajam asmeniui, gaunančiam pagal BEHG perleidžiamus apyvartinius taršos leidimus;
- (3) raštu (jį Komisija užregistravo 2024 m. vasario 19 d.) Vokietija paprašė pratęsti Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2021/1778 suteiktos specialios priemonės taikymą, taigi leisti toliau taikyti specialią priemonę po 2024 m. gruodžio 31 d. (toliau – prašymas);
- (4) pagal Direktyvos 2006/112/EB 395 straipsnio 2 dalies antra pastraipą Komisija 2024 m. kovo 27 d. raštais perdavė prašymą kitoms valstybėms narėms, o 2024 m. balandžio 2 d. raštu pranešė Vokietijai turinti visą prašymui įvertinti būtiną informaciją;
- (5) remiantis Vokietijos pateikta informacija, faktinė padėtis, kuria grindžiamas specialios priemonės taikymas, nepasikeitė. Kartu su prašymu Vokietija pateikė Komisijai ataskaitą dėl apskritai teigiamos praktinės patirties, iš kurios matyti, kad atvirkštinio apmokestinimo mechanizmo naudojimas perleidžiant apyvartinius taršos leidimus pagal BEHG praktiškai pasiteisino. Ši tvarka yra svarbus elementas kovoje su

¹ OL L 347, 2006 12 11, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj>.

² Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/1778, kuriuo Vokietijos Federacinei Respublikai leidžiama taikyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 193 straipsnio (OL L 360, 2021 10 11, p. 117, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/1778/oj).

sukčiavimu PVM srityje, kurios reikšmė artimiausiais metais dėl kintančių rinkos sąlygų turėtų augti;

- (6) todėl tikslinga pratęsti Įgyvendinimo sprendime (ES) 2021/1778 suteikto leidimo galiojimą. Leidimas turėtų būti pratęstas ribotam laikotarpiui, kad būtų galima įvertinti specialios priemonės veiksmingumą ir tinkamumą. Todėl nukrypti leidžianti priemonė turėtų nustoti galioti 2026 m. gruodžio 31 d.;
- (7) jei Vokietija norėtų, kad specialią priemonę būtų leista toliau taikyti po 2026 m., ji ne vėliau kaip 2026 m. kovo 31 d. kartu su prašymu Komisijai pratęsti priemonės taikymo laikotarpį turėtų pateikti specialios priemonės taikymo ataskaitą. Toje ataskaitoje turėtų būti pateiktas priemonės poveikio kovai su sukčiavimu PVM įvertinimas ir prekiautojų bei sandorių, kuriems ši priemonė turėjo įtakos, skaičius;
- (8) speciali priemonė neturės neigiamo poveikio Sąjungos nuosaviems ištekliams iš PVM;
- (9) todėl Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/1778 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2021/1778 2 straipsnis pakeičiamas taip:

„2 straipsnis

Šis sprendimas nustoja galioti 2026 m. gruodžio 31 d.

Bet koks prašymas pratęsti šiame sprendime numatytos priemonės taikymo laikotarpį Komisijai pateikiamas iki 2026 m. kovo 31 d. ir kartu su juo pateikiama ataskaita, kurioje pateikiamas priemonės ir jos poveikio kovai su PVM sukčiavimu įvertinimas ir prekiautojų bei sandorių, kuriems ši priemonė turėjo įtakos, skaičius.“

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Vokietijos Federacinei Respublikai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė*